

جلسه کارگروه مدیریت خشکسالی حوضه آبخیز دریاچه ارومیه

Lake Urmia Basin Drought Risk Management Taskforce Formation

«طرح حفاظت از تالاب های ایران»

فروردین ۱۳۸۹

سازمان حفاظت محیط زیست

اهداف محور خشکسالی طرح حفاظت از تالابهای ایران

- تدوین سیستم مدیریت جامع خشکسالی حوضه آبخیز دریاچه ارومیه
- انتقال تجربیات بین المللی مدیریت خشکسالی و نهادینه سازی آنها
- تعیین و ارائه راه حل برای اثرات خشکسالی اخیر بر برنامه های طرح حفاظت از تالابهای ایران
- دستیابی به پشتوانه علمی لازم برای تدوین برنامه های عملی مقابله با خشکسالی

محورهای فعالیت

● انتقال تجربیات بین المللی مدیریت خشکسالی

- برگزاری کارگاه آموزشی بین المللی در زمینه مدیریت خشکسالی و تغییرات اقلیم

● آگاهی رسانی

- تولید مواد آگاهی رسانی برای مردم و کارشناسان و مدیران ارگانهای ذیربط

ادامه فعالیت ها

● انجام مطالعات و تدوین ساختار مدیریت خشکسالی

- انجام مطالعه در زمینه دلایل، اثرات کوتاه مدت و بلند مدت خشکسالی
- تسهیل فرایند انتقال تجربیات داخلی مقابله با خشکسالی به سیستم مدیریتی حوضه آبخیز دریاچه ارومیه
- تسهیل تدوین برنامه های بخشی/جامع مقابله با خشکسالی
- تدوین معیارهای پایداری بهره برداری از منابع (مصارف آب، نیاز زیست محیطی، کشاورزی)

گروه کاری

(Task Force)

مدیریت جنگسالی حوضه آبخیز دریاچه ارومیه

تشریح وظایف:

- مشخص نمودن تعریف و شاخصهای مبنای وقوع خشکسالی در حوضه
- تسهیل فرایند تهیه برنامه های مدیریت خشکسالی
- فراهم آوردن پشتوانه علمی برای تهیه برنامه های مدیریت خشکسالی

اعضای گروه کاری

- نمایندگان سازمان های جهادکشاورزی سه استان
- نمایندگان شرکت های آب منطقه ای سه استان
- نماینده اداره کل حفاظت محیط زیست آذربایجان غربی
- نماینده وزارت نیرو
- نماینده وزارت جهادکشاورزی
- با تسهیل گری طرح حفاظت از تالابهای ایران

خروجی های مورد انتظار جلسه سنج

● نهایی شدن نقشه راه تدوین برنامه مدیریت خشکسالی
حوضه

● بحث و توافق بر روی کلیات مطالعات ریسک خشکسالی
حوضه

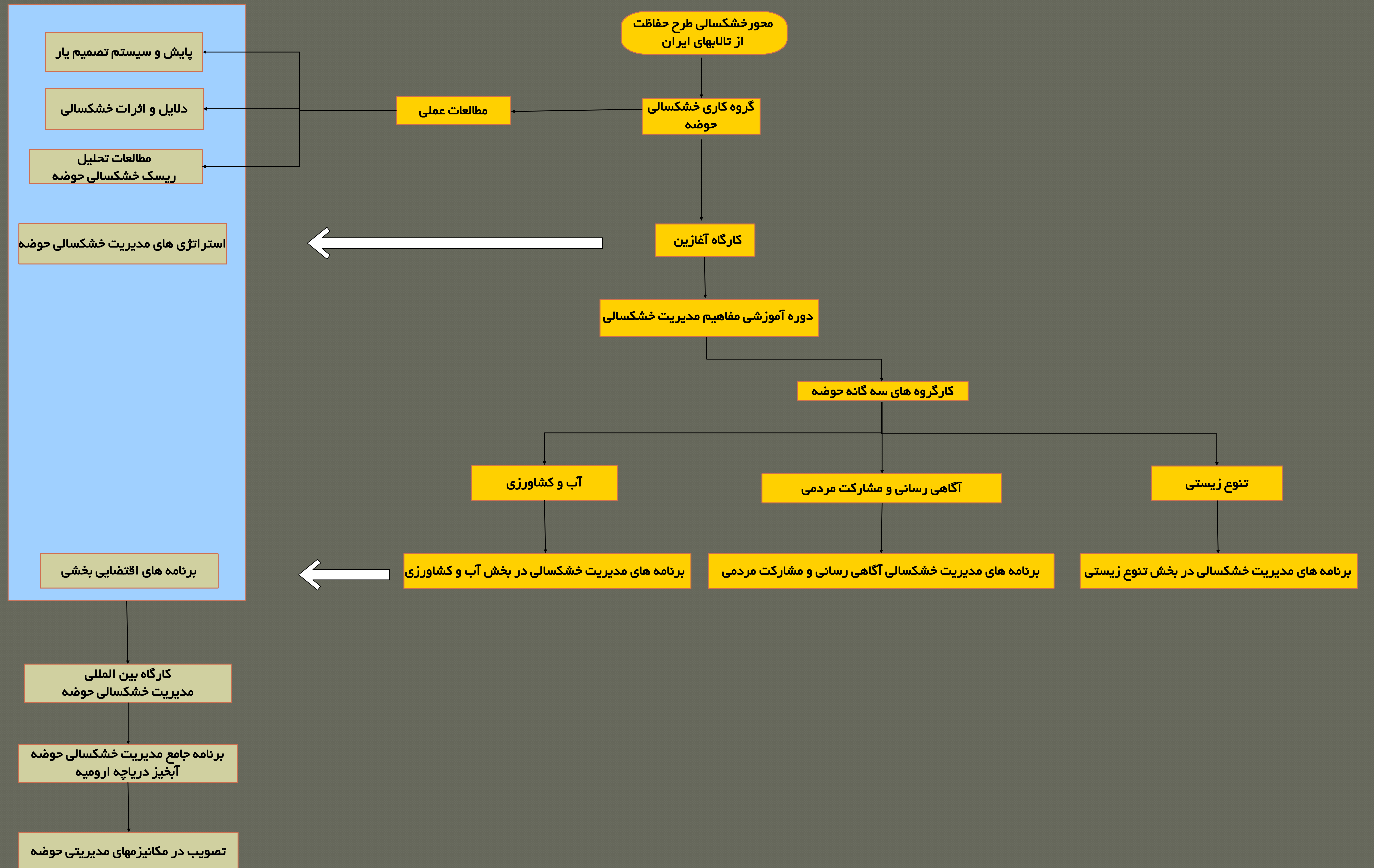
● بحث و توافق بر روی برگزاری دوره آموزشی-مشورتی
خشکسالی

محور مدیریت خشکسالی حوضه آبخیز دریاچه ارومیه

● هدف اصلی از محور خشکسالی حوضه آبخیز دریاچه ارومیه، تدوین برنامه مدیریت جامع خشکسالی حوضه است.

● اجزای اصلی این برنامه شامل

- استراتژی مدیریت خشکسالی حوضه
- تحلیل ریسک سطوح مختلف خشکسالی بر بخشهای مختلف
- برنامه های اقتضایی بخشهای مختلف
- ساختارهای هشدار دهنده، مدیریتی و اجرایی

برنامه های اقتضایی

✓ در این نوع برنامه ها به اقتضای نوع و میزان خشکسالی واقع شده / در حال وقوع پاسخ های متناسب مدیریتی در نظر گرفته می شود

✓ در فرایند مدیریت خشکسالی حوضه آبخیز دریاچه ارومیه، این برنامه ها بصورت اقتضایی برای بخشهای آب و کشاورزی، تنوع زیستی و آگاهی رسانی بصورت جداگانه و توسط کارگروه های سه گانه حوضه تدوین خواهند شد.

کلیات شماتیک مدیریت اقتضای خشکسالی

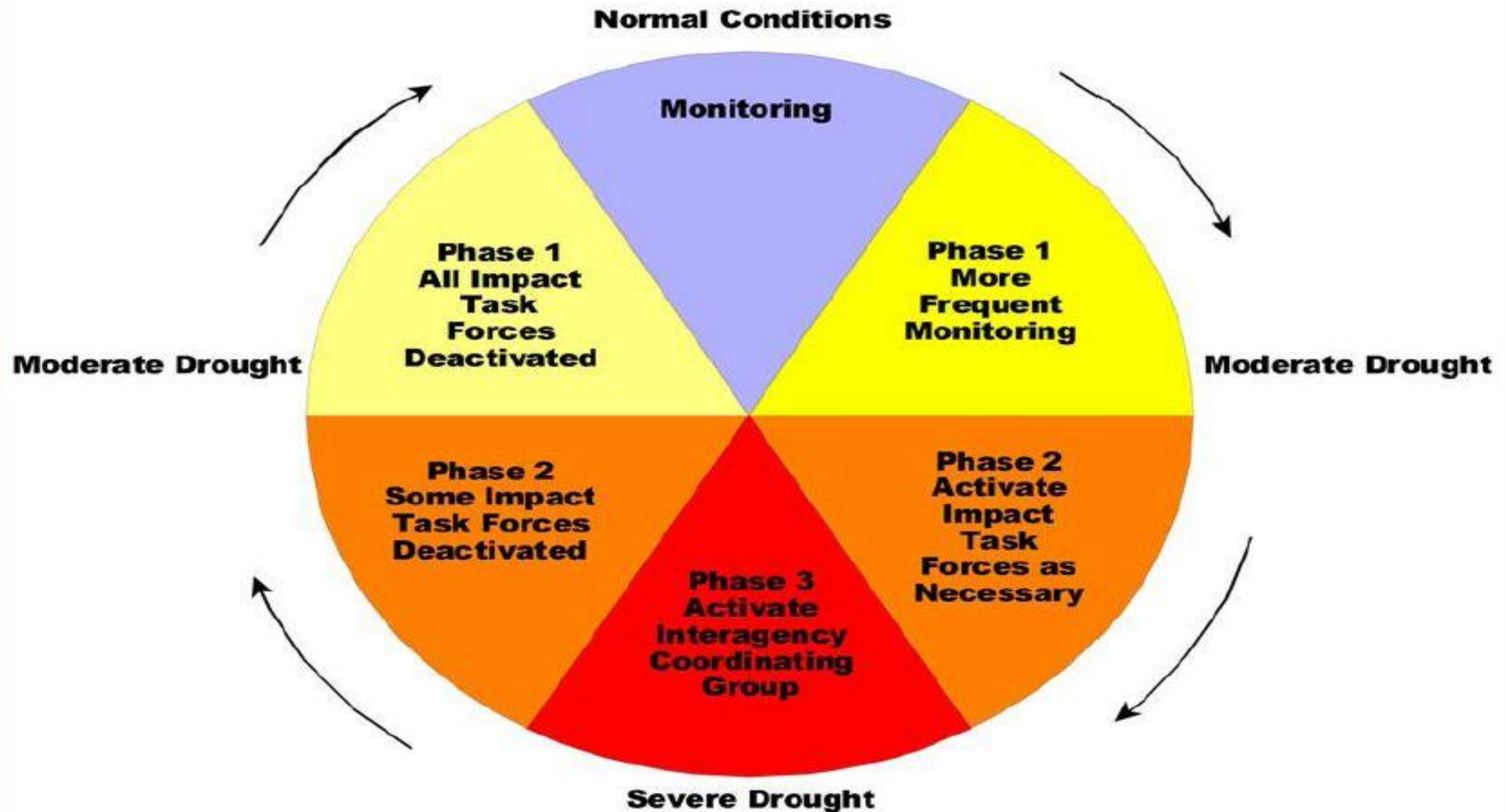

Figure 2: Drought Implementation Cycle (Colorado State, 2002)

برنامه اختصاصی

اجزای این برنامه ها

● اهداف

● فهرست ارگانهای ذیربط، وظایف و ورودی های آنها

● تعریف سطوح خشکسالی/ کمبود آب و مقیاسهای اندازه گیری آنها شامل

کمبود منابع آب، کمبودهای موردی، آلودگی منابع آب، حوادث غیرقابل

پیشبینی برای سیستم فراهم آورنده آب

ادامه برنامه اقتضایی

- تعریف هر مرحله
- تدوین اهداف هر مرحله خشکسالی
- فعالیت های مد نظر برای هر مرحله، مسئولیت ها، بودجه
 - آب شهری
 - کشاورزی
 - تنوع زیستی
 - آگاهی رسانی و آموزش
 - راه های تولید آب
 - روشهای بازچرخانی آب

● تعریف ساختارها

- کمیته مدیریت خشکسالی
- سیستم هشدار دهنده (DSS) که زمان وقوع هر مرحله از خشکسالی را اعلام می کند
- فعالیت ها و مسئولیت ها پیش/در طول/ پس از خشکسالی
- جرایم و تنبیهات

نمونه برنامه اختصاصی - برنامه دالاس

● هدف

- کاهش ۲۵٪ مصرف آب سرانه

● سیستم هشدار

- سیستم هشدار می تواند توسط هر یک از موارد زیر فعال شود
- کاهش ۳۰٪ منابع آب در سدها
- افزایش تقاضای آب به بیش از ۹۸٪ ظرفیت سیستم انتقال
- آلودگی طبیعی یا انسانی منابع آب

● برنامه عمل

- سطح ۱: آبیاری فضاهای سبز شهری محدود یا ممنوع است

● جرایم

- در صورت عدم رعایت حدود سهم روزانه مصرف برای هر روز بین ۲۰۰ تا ۲۰۰۰ دلار جریمه نقدی

نمونه ساختار اجرایی برنامه خشکسالی

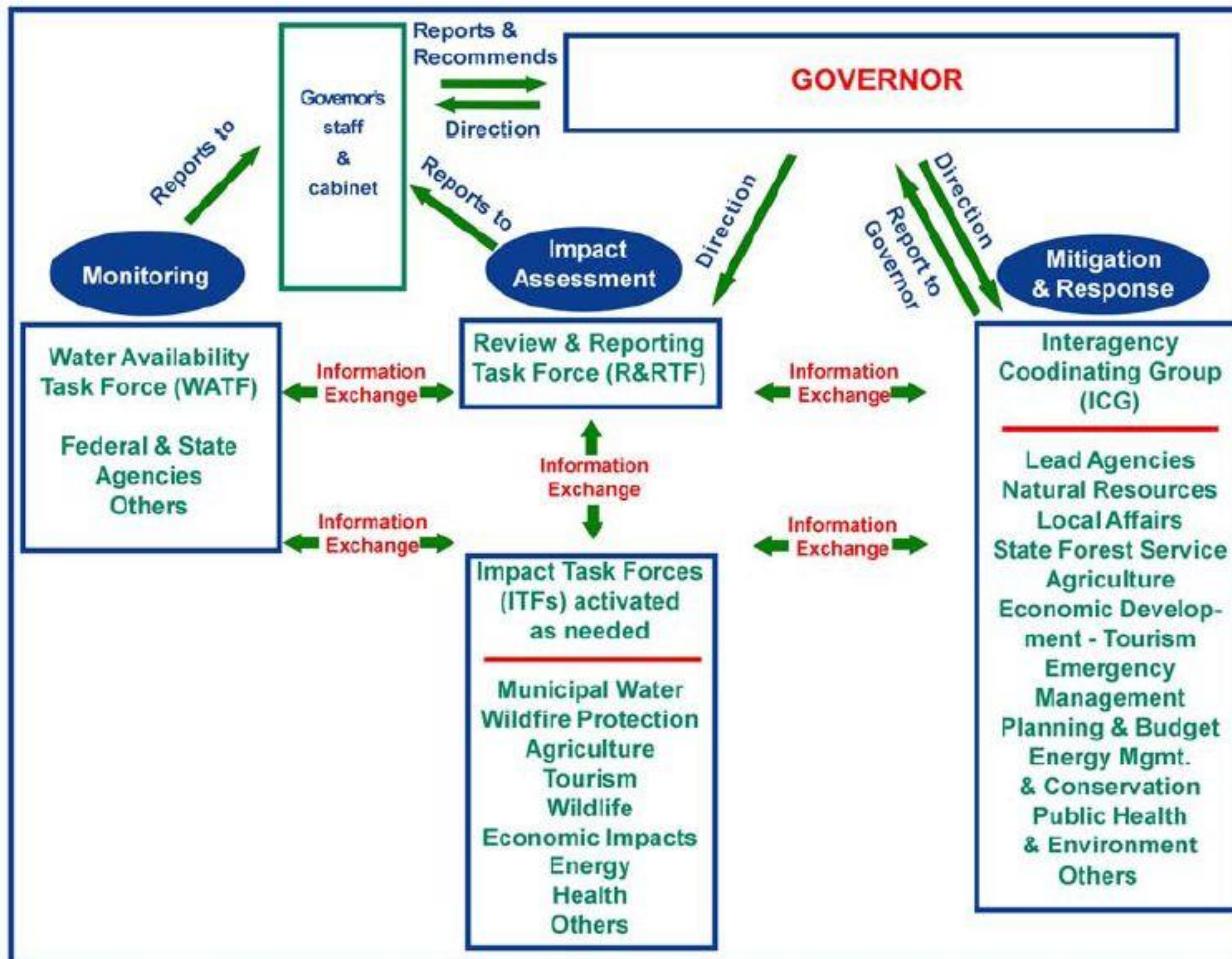

Figure 1: DRM structure for Colorado State, USA (Colorado Drought plan, 2002)